

Wat is een held?

Filosoferen met kinderen met 'Held op sokken'

© Fabien van der Ham | www.filosovaardig.nl

Leuk dat je wilt gaan filosoferen met je kinderen of klas. Filosoferen is niet moeilijk, het is hooguit even wennen want als volwassene mag je nu eens niet je mening geven. Het gaat om het denken van de kinderen en om hun antwoorden. Het enige wat jij als begeleider mag doen, is vragen stellen en beurten geven. Het zal beslist mooie gesprekken opleveren, die soms kort en soms lang duren.

Het is wel belangrijk dat de kinderen steeds argumenten geven bij hun antwoorden. Dit kun je stimuleren met doorvraagvragen als:

- Hoe weet je dat?
- Wie bepaalt dat?
- Zou het ook anders kunnen zitten?
- Is dat altijd zo?
- Kun je een voorbeeld geven?
- Bestaat daar een regel voor?

Lees eventueel ter voorbereiding eerst de gratis mini-cursus filosoferen met kinderen op www.filosovaardig.nl/mini-cursus

Benodigheden

- Prentenboek Held op sokken
- Plaatjes kinderboekenhelden

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

Vorbereiding

Zoek plaatjes van kinderboekenhelden en print ze uit. Denk aan Dolfje weerwolfje, Spiderman, Woeste Willem, Assepoester, Kikker, Donald Duck, Mees Kees, Floddertje, Dikkie Dik, Pipi Langkous, Rupsje Nooitgenoeg, Superman of Roodkapje.

Samenvatting

In deze les gaan kinderen nadenken over helden. Wat is een held? Wanneer ben je een held? Moet een held altijd dapper zijn? Dit doen ze naar aanleiding van het boek 'Held op sokken'. Daarna geeft een verzameling kinderboekenpersonages nieuwe input over het thema. Er wordt afgesloten met het superheldendramaspel waarmee weer de koppeling naar het boek wordt gemaakt.

Over het boek

Lang geleden, in de middeleeuwen, hadden alle ridders baarden. Behalve ridder Roderik, en die telde dan ook niet mee. Ridders zonder baarden waren alleen maar goed om het bloed van dode draken op te dweilen, harnassen te poetsen en aardappels te schillen. Draken verslaan, prinsessen uit torens bevrijden, op de vuist gaan met ridders uit een vreemd, vijandig land - dat was er voor ridder Roderik dus allemaal niet bij. Maar laat hij nu net iets kunnen waarmee hij alle andere ridders aftroeft...

Start

Begin de les met het voorlezen van het prentenboek 'Held op sokken'.

Napraten over het boek

Praat na over het boek. Vonden de kinderen alle ridders een held? Wat vonden zij van de held op sokken? Na dit soort vragen die direct aansluiten op het boek, kun je in meer algemene zin gaan praten over helden met behulp van de volgende graafvragen.

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

Graafvragen:

- Zijn ridders dapper?
- Is een held altijd dapper?
- Wanneer vinden de kinderen iemand een held?
- Kun je ook een held zijn als je heel onhandig bent?
- Ben je een held als je iets doet wat je niet durft?
- Ben je een held als je er cool uitziet?
- Kun je een held zijn als je er suf uitziet?
- Is een held aardig?
- Mag een held slechte dingen doen om iemand te helpen?
- Moet een held sterk zijn?
- Is een held slim?

Welles Nietes met kinderboekenhelden

Pak nu de plaatjes van de kinderboekenhelden erbij. Hierbij ga je de werkvorm Welles-nietes gebruiken. Dat houdt in dat je plaatjes indeelt in twee categorieën. In dit geval 'is wel een held' en 'is niet een held'. Leg twee post-its met daarop een + en een - in de kring waarbij de + voor welles staat en de - voor nietes. Geef steeds een kind een plaatje om in een van de twee categorieën te leggen. Het kind moet dan uitleggen waarom hij dat vindt. Vraag regelmatig of een van de kinderen een voorwerp of plaatje wil verplaatsen naar een andere categorie. Uiteraard mag dit alleen als er een reden bij gegeven wordt.

Bijvoorbeeld over rupsje nooit genoeg: 'Nee, dat is geen held, want hij eet alleen maar.' Of over Roodkapje: 'Nee, dat is geen held want zij wordt zelf gered.' Over Pippi Langkous: 'Ja! Want zij is heel sterk en kan een paard optillen. Ze heeft ook heel vaak boeven gevangen'.

Afronding: Superheldendramaspel

Speel ter afronding het superheldendramaspel. Je staat hierbij in de kring en voert één voor één superhelden op die de kinderen met een bepaalde beweging om de beurt moeten uitbeelden. In de loop van het spel komen er steeds meer spelregels en helden bij waardoor het spel steeds spannender en grappiger wordt.

Ridder

Ga met alle kinderen in de kring staan. De ridder geeft middeleeuwse krachten door met zijn zwaard te zwaaien. Het kind maakt om dit uit te beelden een flitsende armbeweging en het geluid 'woesj'. Dit doen de kinderen om de beurt, met de klok mee.

Draak

Na één ronde komt er een tweede held bij: een draak. Elk kind kan zomaar besluiten om een draak te zijn door ineens van richting te wisselen en "woahh" te roepen met dreigende lichaamstaal, zodat de ridder als de wiederweerga zijn krachten de andere kant op woesjt.

Kanonnier

Na een paar rondes breng je de derde held, een kanonnier ten tonele. Hij vuurt de kanonnen af. Dat kan over grote afstanden. Als je besluit even een kanonnier te zijn kun je dus zo naar de overkant schieten, het kind tegenover je dus, door met een hele lage doffe stem 'bof' te roepen en met je hand naar de overkant te wijzen.

De hofnar

Als vierde held wordt er een anti-held opgevoerd, de hofnar. Hij steekt zijn tong uit en steekt zijn duimen in zijn oren terwijl hij met zijn vingers en zijn tong flappert en daarbij bluploebloh (of zo) roept. Omdat het kind naast hem dan (zogenaamd) moet lachen moet die een beurt overslaan.

Je kunt met de groep nog veel meer helden en bijbehorende acties erbij verzinnen. Tot er zoveel helden zijn dat iedereen de draad kwijtraakt.

Hoe beter de kinderen de helden uitbeelden, hoe leuker het wordt. Zo leren ze zich te laten zien en presenteren voor de groep.

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads